

Belge	Türü	Duyuru
	Sayısı	2021/39
	Konusu	Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası Piyasa Yapıcılık Kurallarındaki Değişiklikler Hk.
	Onay Tarihi	31/05/2021
	Hazırlayan	Türev Piyasalar Operasyon Direktörlüğü
	Dağıtım	VİOP Üyeleri, Veri Yayın Kuruluşları (VYK), Yazılım Sağlayan Kuruluşlar

Sn.Yetkili

Borsamız Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası (VİOP) piyasa yapıcılık kurallarının değerlendirilmesi sonucunda;

- Pay vadeli işlem sözleşmelerinde piyasa yapıcı hak ve yükümlülük gruplamalarının Ek'te yer aldığı şekilde belirlenmesine,
- Gelir paylaşım hesaplamasında işlem hacmi katsayısının 0,75 ve piyasada bulunma oranı katsayısının 0,25 şeklinde uygulanmasına,
- Piyasa Yapıcılık faaliyetinin müşteri hesapları üzerinden A Grubu Sözleşmelerde yürütülebilmesi için sorumlu olunması gereken ek sözleşmelerin en az bir opsiyon grubunu içermesini teminen Ek'te yer aldığı şekilde belirlenmesine ve bu madde çerçevesinde faaliyet gösteren üyelerin sorumlu olunması gereken ek sözleşme tercihlerini 18 Haziran 2021 tarihine kadar Borsa'ya iletmelerine,
- Piyasa Yapıcılık faaliyetinin müşteri hesapları üzerinden B Grubu Sözleşmelerde yürütülmesi halinde %100 oranında borsa payı indirimi uygulanmasına,
- Piyasa Yapıcılık faaliyetinin müşteri hesapları üzerinden B Grubu Sözleşmelerde yürütülmesi durumunda talep edilmesi halinde 1 adet ücretsiz Piyasa Yapıcı FixAPI veya OUCH tahsis edilmesine,
- Söz konusu değişikliklerin 01/07/2021 tarihinden itibaren geçerli olmasına

karar verilmiştir.

VİOP Prosedürü'nde yukarıda belirtilen tarihten itibaren geçerli olacak şekilde Ek-1'de yer alan değişiklikler yapılacaktır. Prosedürün güncel haline Borsamız internet sitesindeki "Kurumsal" başlığı "Borsa İstanbul Hakkında" bölümü "Mevzuat" alt başlığındaki "Prosedürler" sayfasından (<https://www.borsaistanbul.com/tr/sayfa/146/prosedurler>) ulaşılabilir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Korkmaz ERGUN
Genel Müdür
Yönetim Kurulu Üyesi

Ek: VİOP Prosedürü Güncellemesine İlişkin Değişiklikler (5 sayfa).

EK-1: VİOP Prosedürü Güncellemesine İlişkin Değişiklikler

MEVCUT METİN	REVİZE METİN																												
43. Piyasa Yapıcılık Programı 43.1 Genel İşleyiş Esasları ... Piyasa yapıcılık faaliyetinin müşteri hesapları üzerinden A grubu sözleşmelerde yürütülmek istenmesi halinde aşağıda belirtilen ek sözleşmelerde de piyasa yapıcılığı başvurusunda bulunulmalıdır.	43. Piyasa Yapıcılık Programı 43.1 Genel İşleyiş Esasları ... Piyasa yapıcılık faaliyetinin müşteri hesapları üzerinden A grubu sözleşmelerde yürütülmek istenmesi halinde aşağıda belirtilen ek sözleşmelerde de piyasa yapıcılığı başvurusunda bulunulmalıdır.																												
<table border="1"> <tr> <th>Sorumlu Sözleşmeler</th><th>Sorumlu Olunması Gereken Ek Sözleşmeler</th></tr> <tr> <td>Grup 1 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri</td><td>Bir opsiyon <u>grubu</u> ve bir <u>B grubu</u> vadeli işlem sözleşmesi</td></tr> <tr> <td>Grup 2 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri</td><td>Bir opsiyon <u>grubu</u> ve bir <u>B grubu</u> vadeli işlem sözleşmesi</td></tr> <tr> <td>Grup 3 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri</td><td><u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu vadeli işlem sözleşmesi</td></tr> <tr> <td>Dolar/Ons Altın Vadeli İşlem Sözleşmeleri</td><td><u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu <u>vadeli işlem</u> sözleşmesi</td></tr> <tr> <td>TL/Gram Altın Vadeli İşlem Sözleşmeleri</td><td><u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu vadeli işlem sözleşmesi</td></tr> <tr> <td>Dolar/Ons Gümüş Vadeli İşlem Sözleşmeleri</td><td><u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu <u>vadeli işlem</u> sözleşmesi</td></tr> </table>	Sorumlu Sözleşmeler	Sorumlu Olunması Gereken Ek Sözleşmeler	Grup 1 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri	Bir opsiyon <u>grubu</u> ve bir <u>B grubu</u> vadeli işlem sözleşmesi	Grup 2 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri	Bir opsiyon <u>grubu</u> ve bir <u>B grubu</u> vadeli işlem sözleşmesi	Grup 3 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu vadeli işlem sözleşmesi	Dolar/Ons Altın Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu <u>vadeli işlem</u> sözleşmesi	TL/Gram Altın Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu vadeli işlem sözleşmesi	Dolar/Ons Gümüş Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu <u>vadeli işlem</u> sözleşmesi	<table border="1"> <tr> <th>Sorumlu Sözleşmeler</th><th>Sorumlu Olunması Gereken Ek Sözleşmeler</th></tr> <tr> <td>Grup 1 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri</td><td>Bir opsiyon <u>grubu</u> ve bir <u>B grubu</u> vadeli işlem sözleşmesi</td></tr> <tr> <td>Grup 2 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri</td><td>Bir opsiyon <u>grubu</u> ve bir <u>B grubu</u> vadeli işlem sözleşmesi</td></tr> <tr> <td>Grup 3 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri</td><td><u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu vadeli işlem sözleşmesi</td></tr> <tr> <td>Dolar/Ons Altın Vadeli İşlem Sözleşmeleri</td><td><u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu <u>vadeli işlem</u> sözleşmesi</td></tr> <tr> <td>TL/Gram Altın Vadeli İşlem Sözleşmeleri</td><td><u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu vadeli işlem sözleşmesi</td></tr> <tr> <td>Dolar/Ons Gümüş Vadeli İşlem Sözleşmeleri</td><td><u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu <u>vadeli işlem</u> sözleşmesi</td></tr> </table>	Sorumlu Sözleşmeler	Sorumlu Olunması Gereken Ek Sözleşmeler	Grup 1 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri	Bir opsiyon <u>grubu</u> ve bir <u>B grubu</u> vadeli işlem sözleşmesi	Grup 2 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri	Bir opsiyon <u>grubu</u> ve bir <u>B grubu</u> vadeli işlem sözleşmesi	Grup 3 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu vadeli işlem sözleşmesi	Dolar/Ons Altın Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu <u>vadeli işlem</u> sözleşmesi	TL/Gram Altın Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu vadeli işlem sözleşmesi	Dolar/Ons Gümüş Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu <u>vadeli işlem</u> sözleşmesi
Sorumlu Sözleşmeler	Sorumlu Olunması Gereken Ek Sözleşmeler																												
Grup 1 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri	Bir opsiyon <u>grubu</u> ve bir <u>B grubu</u> vadeli işlem sözleşmesi																												
Grup 2 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri	Bir opsiyon <u>grubu</u> ve bir <u>B grubu</u> vadeli işlem sözleşmesi																												
Grup 3 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu vadeli işlem sözleşmesi																												
Dolar/Ons Altın Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu <u>vadeli işlem</u> sözleşmesi																												
TL/Gram Altın Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu vadeli işlem sözleşmesi																												
Dolar/Ons Gümüş Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu <u>vadeli işlem</u> sözleşmesi																												
Sorumlu Sözleşmeler	Sorumlu Olunması Gereken Ek Sözleşmeler																												
Grup 1 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri	Bir opsiyon <u>grubu</u> ve bir <u>B grubu</u> vadeli işlem sözleşmesi																												
Grup 2 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri	Bir opsiyon <u>grubu</u> ve bir <u>B grubu</u> vadeli işlem sözleşmesi																												
Grup 3 Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu vadeli işlem sözleşmesi																												
Dolar/Ons Altın Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu <u>vadeli işlem</u> sözleşmesi																												
TL/Gram Altın Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu vadeli işlem sözleşmesi																												
Dolar/Ons Gümüş Vadeli İşlem Sözleşmeleri	<u>Bir opsiyon grubu</u> ve bir B grubu <u>vadeli işlem</u> sözleşmesi																												
...	...																												
1- Pay opsiyonlarında her 5 davanak varlığa dayalı opsiyon sözleşmeleri bir opsiyon grubu sayılır. 2- İki A grubu sözleşmede piyasa yapıcı olunması halinde, sonraki başvurularda ek B Grubu vadeli işlem sözleşmesi şartı aranmaz.	1- Pay opsiyonlarında her 5 davanak varlığa dayalı opsiyon sözleşmeleri bir opsiyon grubu sayılır. 2- İki A grubu sözleşmede piyasa yapıcı olunması halinde, sonraki başvurularda ek B Grubu vadeli işlem sözleşmesi şartı aranmaz.																												

EK-10: NORMAL SEANS PİYASA YAPICILARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

....

EK-10: NORMAL SEANS PİYASA YAPICILARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Tabloda;

Pay Vadeli İşlem Pazar Segmenti'nde, grupta ver alan davanak varlıklar aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Grup 1 Davanak Varlıkları: AKBNK, EKGYO, EREGL, GARAN, GUBRF, KOZAL, KRDMD, PETKM, SASA, SISE, TCELL, THYAO, TSKB, TUPRS, YKBNK

Grup 2 Davanak Varlıkları: ARCLK, ASELS, BIMAS, DOHOL, FROTO, HALKB, ISCTR, KCHOL, MGROS, PGSUS, SAHOL, TAVHL, TKFEN, TTKOM, VAKBN

Grup 3 Davanak Varlıkları: AEFES, ALKIM, CCOLA, ECILC, ENJSA, HEKTS, ISFIN, ISGYO, IPEKE, KARSN, KOZAA, MPARK, ODAS, OYAKC, SKBNK, SOKM, TOASO, TRGYO, TURSG, ULKER, VESTL

EK-11: NORMAL SEANS PİYASA YAPICILARIN HAKLARI

....

EK-11: NORMAL SEANS PİYASA YAPICILARIN HAKLARI

Tabloda;

Pay Vadeli İşlem Pazar Segmenti'nde, grupta ver alan davanak varlıklar aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Grup 1 Davanak Varlıkları: AKBNK, EKGYO, EREGL, GARAN, GUBRF, KOZAL, KRDMD, PETKM, SASA, SISE, TCELL, THYAO, TSKB, TUPRS, YKBNK

Grup 2 Davanak Varlıkları: ARCLK, ASELS, BIMAS, DOHOL, FROTO, HALKB, ISCTR, KCHOL, MGROS, PGSUS, SAHOL, TAVHL, TKFEN, TTKOM, VAKBN

Grup 3 Dayanak Varlıkları: AEFES, ALKIM, CCOLA, ECILC, ENJSA, HEKTS, ISFIN, ISGYO, IPEKE, KARSN, KOZAA, MPARK, ODAS, OYAKC, SKBNK, SOKM, TOASO, TRGYO, TURSG, ULKER, VESTL

“İşlem Hacmi Katsayısı” kolonundaki 0,90 olan değer, Pazar Segmentlerinin tamamında 0,75 olarak değiştirilmiştir.

“Piyasada Bulunma Oranı Katsayısı” kolonundaki 0,10 olan değer, Pazar Segmentlerinin tamamında 0,25 olarak değiştirilmiştir.

Prosedür’ün 43.1 maddesinde sıralanan B Grubu Sözleşmelerin Pazar Segmentleri için “PY Faaliyeti Yürütülen Müsteri Hesabı Borsa Payı İndirimi” değeri %100 olarak güncellenmiştir.

Prosedür’ün 43.1 maddesinde sıralanan B Grubu Sözleşmelerin Pazar Segmentleri için “Bağlantı Avantajları*” kolonundaki ifade “1 adet ücretsiz Piyasa Yapıcı FixAPI veya OUCH” olarak değiştirilmiştir.

Gelir Paylaşım Hesaplama Yöntemi:

Üç piyasa yapıcının olduğu bir sözleşme sınıfında/tipinde/grubunda, piyasa yapıcı A’nın piyasa bulunma oranının %80, piyasa yapıcı B’nin ise %100, piyasa yapıcı C’nin ise %20 olduğunu ve ilgili sözleşme sınıfında performans koşulunun %70 olduğunu varsayalım. Piyasa yapıcı A’nın piyasa yapıcı olmayan hesaplarla karşılaştıkça yaptığı işlemlerden oluşan hacmin 100.000 TL, piyasa yapıcı B’nin ise 200.000 TL, piyasa yapıcı C’nin ise 100.000 TL olduğu bir durumda gelir paylaşımı hesaplaması aşağıdaki şekilde olur.

Üç piyasa yapıcının olduğu bir sözleşme sınıfında/tipinde/grubunda, piyasa yapıcı A’nın piyasa bulunma oranının %80, piyasa yapıcı B’nin ise %100, piyasa yapıcı C’nin ise %20 olduğunu ve ilgili sözleşme sınıfında performans koşulunun %70 olduğunu varsayalım. Piyasa yapıcı A’nın piyasa yapıcı olmayan hesaplarla karşılaştıkça yaptığı işlemlerden oluşan hacmin 100.000 TL, piyasa yapıcı B’nin ise 200.000 TL, piyasa yapıcı C’nin ise 100.000 TL olduğu bir durumda gelir paylaşımı hesaplaması aşağıdaki şekilde olur.

- X: Piyasa yapıcının piyasa yapıcı olmayan hesaplarla karşılaşarak gerçekleştirdiği hacim - Y: İlgili sözleşme sınıfındaki/tipindeki/grubundaki tüm piyasa yapımcıların piyasa yapıcı olmayan hesaplarla karşılaşarak gerçekleştirdiği hacimlerin toplamı - X/Y: İşlem Hacmi Oranı - Z: Piyasa yapıcının piyasada bulunma oranı - K: Sözleşme sınıfındaki/tipindeki/grubundaki tüm piyasa yapımcıların piyasada bulunma oranlarının toplamı - A: (Pay piyasası sürekli işlem seansı süresi / VIOP normal seans süresi)*0,95 Formül: $0,9 * (X/Y) + 0,1 * (Z/K)$ Piyasa Yapıcı A: $0,9 * (100.000 / 400.000) + 0,1 * (0,8 / 2,0) = 0,265$ Piyasa Yapıcı B: $0,9 * (200.000 / 400.000) + 0,1 * (1 / 2,0) = 0,500$ Piyasa Yapıcı C: $0,9 * (100.000 / 400.000) + 0,1 * (0,2 / 2,0) = 0,235$ Borsa payının %50'sinin piyasa yapımcılar ile paylaşılacağı varsayımı ile eğer ilgili sözleşme sınıfındaki/tipindeki/grubundaki toplam borsa payı 20.000 TL ise bunun 10.000 TL tutarındaki kısmından, piyasa yapıcı A için 2.650 TL, piyasa yapıcı B için 5.000 TL, piyasa yapıcı C için 2.350 TL gelir paylaşım tutarı hesaplanır. Piyasa yapıcı C günlük performans koşulunu sağlayamadığı için bu tutarı hak edemez. Pay vadeli işlem sözleşmelerinde hesaplanan gelir paylaşım tutarı (Z/A) ile çarpılır. Eğer (Z/A) oranı 1'den büyükse bu oran formülde "1" olarak kullanılır.	- X: Piyasa yapıcının piyasa yapıcı olmayan hesaplarla karşılaşarak gerçekleştirdiği hacim - Y: İlgili sözleşme sınıfındaki/tipindeki/grubundaki tüm piyasa yapımcıların piyasa yapıcı olmayan hesaplarla karşılaşarak gerçekleştirdiği hacimlerin toplamı - X/Y: İşlem Hacmi Oranı - Z: Piyasa yapıcının piyasada bulunma oranı - K: Sözleşme sınıfındaki/tipindeki/grubundaki tüm piyasa yapımcıların piyasada bulunma oranlarının toplamı - A: (Pay piyasası sürekli işlem seansı süresi / VIOP normal seans süresi)*0,95 Formül: $0,75 * (X/Y) + 0,25 * (Z/K)$ Piyasa Yapıcı A: $0,75 * (100.000 / 400.000) + 0,25 * (0,8 / 2,0) = 0,2875$ Piyasa Yapıcı B: $0,75 * (200.000 / 400.000) + 0,25 * (1 / 2,0) = 0,500$ Piyasa Yapıcı C: $0,75 * (100.000 / 400.000) + 0,25 * (0,2 / 2,0) = 0,2125$ Borsa payının %50'sinin piyasa yapımcılar ile paylaşılacağı varsayımı ile eğer ilgili sözleşme sınıfındaki/tipindeki/grubundaki toplam borsa payı 20.000 TL ise bunun 10.000 TL tutarındaki kısmından, piyasa yapıcı A için 2.875 TL, piyasa yapıcı B için 5.000 TL, piyasa yapıcı C için 2.125 TL gelir paylaşım tutarı hesaplanır. Piyasa yapıcı C günlük performans koşulunu sağlayamadığı için bu tutarı hak edemez. Pay vadeli işlem sözleşmelerinde hesaplanan gelir paylaşım tutarı (Z/A) ile çarpılır. Eğer (Z/A) oranı 1'den büyükse bu oran formülde "1" olarak kullanılır.
....	EK-13: AKŞAM SEANSI PİYASA YAPICILARIN HAKLARI EK-13: AKŞAM SEANSI PİYASA YAPICILARIN HAKLARI "İşlem Hacmi Katsayısı" kolonundaki 0,90 olan değer, Pazar Segmentlerinin tamamında 0,75 olarak değiştirilmiştir.

“Piyasada Bulunma Oranı Katsayısı” kolonundaki 0,10 olan değ er, Pazar Segmentlerinin tamamında 0,25 olarak değ istirilmiştir.

Endeks Vadeli Pazar Segmenti için “PY Faaliyeti Yürütülen Müşteri Hesabı Borsa Pavı İndirimi” değ eri %100 olarak güncellenmiştir.

Endeks Vadeli Pazar Segmenti için “Bağlantı Avantajları*” kolonundaki ifade “1 adet  cretsiz Piyasa Yapıcı FixAPI veya OUCH” olarak değ istirilmiştir.